

คู่มือการปฏิบัติงาน

ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3)

พ.ศ.2565

จัดทำโดย

นางสาวผกาวรรณ รุ่งการนา

ผู้อำนวยการกองคลัง

องค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม

อำเภอชัยบาดาล

จังหวัดลพบุรี

คำนำ

คู่มือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโสมมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการช่วยประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2565 และสามารถนำหลักการปฏิบัติงานนี้ไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงเพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อันจะส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลนาโสมมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

ความสำคัญ

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเป็นคู่มือสำหรับศึกษาวิธีการปฏิบัติงานภายใต้ข้อบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นแนวทางเดียวกัน ตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยนำคู่มือการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากร และใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาหาความรู้ และเป็นแนวทางการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติเล่มนี้ นอกจากให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานแล้วยังเป็นประโยชน์ให้ผู้บริหารใช้ในการควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในการบริหารงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีคู่มือการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานมุ่งสู่การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีไว้ใช้สำหรับอ้างอิง มิให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน
4. เพื่อเป็นการลดข้อผิดพลาดหรือลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน
5. เพื่อให้ผู้บริหารสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ทุกขั้นตอน

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

1. ช่วยลดการตอบข้อซักถาม
2. ช่วยลดเวลาในการสอนงาน
3. ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน
4. ช่วยให้เกิดความสม่ำเสมอในการทำงาน
5. ช่วยลดความขัดแย้งที่อาจจะเกิดในการทำงาน
6. ทำให้การปฏิบัติงานเป็นแบบมืออาชีพ
7. ช่วยในการปรับปรุงงานและออกกระบวนการงานใหม่
8. ช่วยให้การปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถทำงานแทนกันได้

คู่มือการปฏิบัติงาน
ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลนาโสม

- ❖ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2565 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2565 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 12 ตุลาคม 2565
- ❖ ข้อ 3 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2565 เพิ่มข้อความในหมวด 5/1 การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านอื่นๆ และข้อ 15/1 ดังต่อไปนี้

หมวด 5/1

การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านอื่นๆ

ข้อ 15/1 กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านอื่นๆ เพื่อ ฟื้นฟู เยียวยา สงเคราะห์หรือบรรเทาผลกระทบของประชาชน ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาช่วยเหลือประชาชนได้ตามความจำเป็น และเหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกิน อัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานรัฐกำหนด โดยให้คำนึงถึงสถานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือประชาชนตามข้อ 15/1 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2565

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
การให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านอื่น ๆ	กรณีที่ต้องมีความจำเป็นเร่งด่วนต้องช่วยเหลือประชาชนในด้านอื่น ๆ เพื่อการฟื้นฟู เยียวยา สงเคราะห์และบรรเทาผลกระทบของประชาชน นอกเหนือ จากด้านสาธารณสุข หรือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือ ด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มียาได้น้อย เช่น <ul style="list-style-type: none">➢ กรณีฟ้าผ่าทำให้ประชาชนเสียชีวิต หรือ ทรัพย์สินเสียหาย➢ กรณีเสียชีวิตจากการจมน้ำ เนื่องจากช่วยเหลือการปฏิบัติงานหรือช่วยเหลือผู้อื่น➢ กรณีมีเหตุการณ์ใช้อาวุธทำร้ายประชาชนจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต โดยผู้ประสบภัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง➢ กรณีตั้งศูนย์ช่วยเหลือ ค้นหาประชาชนที่สูญหาย

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
<p>กรณีจำเป็นเร่งด่วนในการช่วยเหลือประชาชนการฟื้นฟู เยียวยา สงเคราะห์ และบรรเทาผลกระทบของประชาชนด้านอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ นายกอบต.ช่วยเหลือประชาชนได้ตามความจำเป็นเหมาะสม ➢ ไม่เกิน อัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐกำหนด เช่น นำอัตราตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินพ.ศ.2563 ของกระทรวงการคลังเพื่อช่วยเหลือด้านดำรงชีพ
<p>การตั้งงบประมาณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ งบดำเนินงาน หมวดค่าใช้จ่ายสอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายงบประมาณรายจ่ายอื่นๆ
<p>การเบิกจ่ายงบประมาณ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ช่วยเหลือเป็นสิ่งของ หรือ จ่ายเป็นเงินก็ได้ ➢ การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ➢ การจ่ายเงินให้พิจารณาถึงผลกระทบต่อสถานะทางการคลังในการบริหารหรือการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น
<p>การรายงานผล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ เมื่อสิ้นสุดโครงการช่วยเหลือประชาชน ให้อบต.ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ➢ ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน ➢ ติดประกาศ ณ สำนักงานอบต., สถานที่กลาง , ที่ทำการหมู่บ้าน และ ชุมชน
<p>การประสานงานเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ให้อบต.ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน ➢ กรณีที่อบต.ใช้จ่ายงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนไปแล้วนั้นหากจำเป็นจะต้องช่วยเหลือต่อไปอาจส่งผลกระทบต่อสถานะการคลังให้พิจารณารายงานต่ออบจ.เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- 1.ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2565
- 2.ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และ การตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2547 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2561

กระทรวงมหาดไทยแก้ไขระเบียบช่วยเหลือประชาชน เพื่อสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย
ค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2565
ซึ่งมีผลบังคับใช้ วันที่ 12 ตุลาคม 2565 เป็นต้นไป

ระเบียบเดิม

อปท. สามารถช่วยเหลือประชาชนได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ในด้านสาธารณสุข
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ
4. ด้านการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย

กรณีช่วยเหลือนอกเหนือจาก 4 ด้านดังกล่าว
ต้องขอทำความตกลงกับ ปมท. (ข้อ 6 วรรค 3)
ซึ่ง ปมท. ได้มอบอำนาจให้ ผวจ. เห็นชอบ
ตามคำสั่งที่ 956/2563 ลว 13 พ.ย. 2563

ระเบียบใหม่

1. กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน

ผู้บริหารท้องถิ่นสามารถพิจารณาช่วยเหลือประชาชนในด้านอื่นๆ เพื่อฟื้นฟู เยียวยา และบรรเทา
ผลกระทบของประชาชน นอกเหนือจาก 4 ด้าน ตามระเบียบเดิม ตามความจำเป็นและเหมาะสม
โดยไม่ต้องขอทำความตกลง กับ ปมท. และไม่ต้องเสนอให้คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนของ อปท. พิจารณา
ทำให้การช่วยเหลือประชาชนมีความคล่องตัว และครอบคลุมมากขึ้น

เช่น - กรณีฟ้าผ่าทำให้ประชาชนเสียชีวิตหรือทรัพย์สินเสียหาย

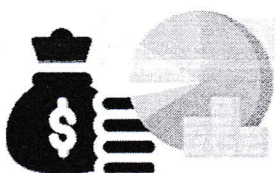
- กรณีเสียชีวิตเนื่องจากช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติงานหรือช่วยเหลือผู้อื่น
- กรณีมีเหตุการณ์ใช้อาวุธทำร้ายประชาชนจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตโดยผู้ประสพภัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- กรณีตั้งศูนย์ช่วยเหลือค้นหาประชาชนที่สูญหาย เป็นต้น

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้จ่ายงบประมาณไม่เกินอัตราตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานรัฐกำหนด

เช่น การนำอัตราตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
พ.ศ. 2563 ของกระทรวงการคลัง

- ช่วยเหลือด้านดำรงชีพเป็นค่าอาหารจัดเลี้ยง 3 มื้อ มีมูลค่าไม่เกิน 50 บาทต่อคน
- ค่าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บสาหัสเบื้องต้น เป็นเงินจำนวน 4,000 บาท
- ค่าจัดการศพผู้เสียชีวิตในอัตราไม่เกิน รายละ 29,700 บาท เป็นต้น

ซึ่งการช่วยเหลือประชาชนอาจช่วยเป็นสิ่งของหรือจ่ายเป็นเงินก็ได้

3. การตั้งงบประมาณ

ให้ อปท. ตั้งงบประมาณไว้ในงบดำเนินงาน ค่าใช้สอย ประเภท รายจ่ายเกี่ยวเนื่อง
กับการปฏิบัติราชการ ที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายงบรายจ่ายอื่น ๆ

ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบดังกล่าวจะเป็นการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้ผ่านพ้นช่วงเวลาแห่งความทุกข์ยากไปได้โดยเร็ว